

Prikkelende vragen

Op een simpele en laagdrempelige manier je les verrijken? Om toch nog ook even die paar leerlingen te prikkelen die anders zouden afhaken? Zelfs met een stukje voorlezen is het mogelijk, het zit 'm in de voorbereiding!

Het stellen van vragen aan leerlingen tijdens het voorlezen en het geven van instructies, is een standaard fenomeen in onderwijsland. We doen het om te checken of leerlingen opletten en om te controleren of ze de stof hebben begrepen. Soms zetten we het stellen van vragen ook in om een leerling die het heeft begrepen, het onderwerp in kindertaal te laten vertellen aan de klas (best handig). Maar die leerling die het al begrijpt en aan een paar zinnen genoeg heeft – gaap – die heeft al die vragen helemaal niet nodig. En tja, dan wordt het al snel best een beetje saai...

Afbeelding 1: Taxonomie van Bloom

Hoe vaak zetten we het stellen van vragen in om iedereen te prikkelen? Om ze dieper na te laten denken dan slechts het checken van het begrip? Wanneer stellen we vragen die ervoor zorgen dat alle kinderen aangaan? Vragen die kinderen aanzet tot analyseren, evalueren of - misschien wel het allerleukst - creëren?

De Taxonomie van Bloom

Analyseren, evalueren en creëren zijn de drie hogere orde denkvaardigheden uit de Taxonomie van Bloom, ontwikkeld door Benjamin Bloom. Om cognitief talentvolle kinderen het beste uit zichzelf te laten halen, hebben zij vragen en opdrachten nodig, die een beroep doen op het 'hogere orde denken'. Oftewel: ze hebben een uitdagende, prikkelende vraag nodig, zodat zij leren om zich in te spannen en na te denken voordat zij antwoord geven. Met de Taxonomie van Bloom kun je vragen moeilijker maken of een klein beetje bijschaven, met als doel dat alle kinderen in je klas tot leren komen.

De meeste vragen die gesteld worden in het onderwijs doen beroep op de lage denkvaardigheden: toepassen, begrijpen en onthouden. Om prikkelende vragen te stellen is het nodig om even te schakelen in denkwijze. Om te beginnen met het stellen van prikkelende vragen, wordt daarom aangeraden dit mee te nemen in de voorbereidingen. Wanneer er bij voorbaat al een paar vragen zijn bedacht bij een hoofdstuk uit een voorleesverhaal, voorkom je als leerkracht zijnde dat je terugvalt op de lagere denkvaardigheden.

Tijd voor een voorbeeld!

Praktijkvoorbeeld

In groep 5 wordt de Grote Vriendelijke Reus van Roald Dahl voorgelezen. Ter voorbereiding heeft de leerkracht een aantal vragen voor zichzelf bedacht bij het komende hoofdstuk dat zij zal gaan voorlezen, zodat zij de verschillende niveaus van denkvaardigheden aanspreekt.

Lagere orde denkvragen

Onthouden: Welke nieuwe personages heeft Sofie ontmoet in dit hoofdstuk?

Begrijpen: Wat is de belangrijkste gebeurtenis in dit hoofdstuk?

Toepassen: Heb jij ook weleens net zo bezig gedaan als het hoofd van het leger? Wanneer?

Hogere orde denkvragen

Analyseren: Is dit verhaal echt gebeurt? Waarom wel/niet?

Evalueren: Wat ging er mis? Wat zou jij gedaan hebben?

Creëren: De GVR noemt een helikopter een helipoeper. Hoe zou jij een helikopter in reuzetaal noemen? Hoe zou jij een etui (of iets anders) in reuzetaal noemen?

Een paar goed doordachte vragen die beroep doen op de hogere denkvaardigheden bij leerlingen, zullen ervoor zorgen dat ook de kinderen aangaan die anders zouden afhaken. Nog een laatste tip: begin rustig. Bedenk tijdens de voorbereiding eerst één opdracht/vraag op het niveau van óf analyseren, óf evalueren, óf creëren en zet deze bewust in. Heb je dat in de vingers? Dan kan je steeds meer uitproberen!

Heel veel plezier!

Opzoek naar meer inspiratie? Probeer het boek 'Lessen volgens Bloom'! Een praktisch boek vol handvatten om je lessen te verrijken en prikkelende vragen te stellen.

Afbeelding 2: Voorlezen